

ĐỊA LÝ 7 BÀI 20: GIẢI BÀI TẬP HOẠT ĐỘNG KINH TẾ CỦA CON NGƯỜI Ở HOANG MẠC

I. GỢI Ý TRẢ LỜI CÂU HỎI GIỮA BÀI

Câu 1. Quan sát các ảnh (hình 20.1, 20.2, trang 64 SGK), cho biết: Ngoài chăn nuôi du mục ở hoang mạc còn có hoạt động kinh tế cổ truyền nào khác?

Trả lời:

Ngoài chăn nuôi du mục, ở hoang mạc còn có hoạt động kinh tế cổ truyền là trồng trọt trong các ốc đảo.

Câu 2. Quan sát các ảnh (hình 20.3 và 20.4, trang 65 SGK), phân tích vai trò của kỹ thuật khoan sâu trong việc làm biến đổi bộ mặt của hoang mạc.

Trả lời:

- Hình 20.3: Cảnh trồng trọt ở những nơi có dàn nước tưới tự động xoay tròn của Li-bi. Cây cối chỉ mọc nơi có nước tưới, hình thành nên những vòng tròn xanh, bên ngoài vòng tròn là hoang mạc. Để có nước tưới như vậy, phải khoan đến các vỉa nước ngầm rất sâu.

- Hình 20.4: Cảnh dàn khoan dầu mỏ với các cột khói của khí đồng hành đang bốc cháy. Các giếng dầu này được khoan từ rất sâu.

Như vậy, nhờ khoan sâu nên phát triển được các hoạt động sản xuất, cải tạo được bộ mặt hoang mạc. Cũng nhờ khoan sâu mà các hoang mạc trên bán đảo A-rập, ở Tây Nam Hoa Kỳ, ở Bắc Phi,... được cải tạo, một số đô thị hiện đại đã mọc lên giữa hoang mạc, một ngành kinh tế mới ra đời: Du lịch qua hoang mạc.

Câu 3. Nêu một số thí dụ cho thấy những tác động của con người đã làm tăng diện tích hoang mạc trên thế giới.

Trả lời:

- Ở một số khu dân cư trên hoang mạc Xa-ha-ra, do chặt phá cây xanh quá mức để lấy củi đun nấu, cát đã lấn dần vào khu dân cư, mở rộng hoang mạc.

- Ở một số đồng bằng duyên hải miền Trung Việt Nam ít mưa, mùa khô kéo dài, đất đai bị khai thác cạn kiệt, không được chăm sóc làm cho vùng đất trồng trọt trở thành hoang mạc.

Câu 4. Nêu một số biện pháp nhằm hạn chế sự phát triển của hoang mạc.

Trả lời:

Một số biện pháp nhằm hạn chế sự phát triển của hoang mạc:

- Đưa nước vào hoang mạc bằng giếng khoan hay bằng kênh đào.
- Trồng cây gây rừng chống cát bay, cải tạo khí hậu.

II. GỢI Ý THỰC HIỆN CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP CUỐI BÀI

Giải bài tập 1 trang 66 SGK địa lý 7: Trình bày các hoạt động kinh tế cổ truyền và kinh tế hiện đại trong các hoang mạc ngày nay.

Trả lời:

- Hoạt động kinh tế cổ truyền: Dựa vào sự thích nghi của con người với môi trường hoang mạc khắc nghiệt.
- + Chăn nuôi du mục: Hoạt động kinh tế quan trọng nhất.
- + Trồng trọt: Trong các ốc đảo.
- + Chuyên chở hàng qua sa mạc: Chỉ có một số ít dân tộc.
- Hoạt động kinh tế hiện đại:
 - + Dựa vào cải tạo hoang mạc như đưa nước đến bằng các kênh đào hay giếng khoan sâu,... để trồng trọt, chăn nuôi, xây dựng các đô thị mới.
 - + Khai thác tài nguyên thiên nhiên (dầu mỏ, khí đốt, uranium, các quặng kim loại quý hiếm,...).
 - + Khai thác đặc điểm môi trường hoang mạc để phát triển du lịch.

Giải bài tập 2 trang 66 SGK địa lý 7: Nêu một số biện pháp đang được sử dụng để khai thác hoang mạc và hạn chế quá trình hoang mạc hóa mở rộng trên thế giới.

Trả lời:

Có hai biện pháp cơ bản:

- Đưa nước vào hoang mạc bằng giếng nước cổ truyền, bằng giếng khoan sâu hay bằng kênh mương dẫn nước để khai thác hoang mạc.
- Trồng cây gây rừng để vừa chống cát bay, vừa cải tạo khí hậu hoang mạc và hạn chế quá

trình hoang mạc hóa.

III. CÂU HỎI TỰ HỌC

1. Nông nghiệp ở vùng hoang mạc gần đây phát triển mạnh với quy mô lớn, chủ yếu nhờ:

- A. Xây dựng các kênh, mương, hồ, đập.
- B. Trang bị nhiều máy móc hiện đại.
- C. Sự tiến bộ của kỹ thuật khoan sâu tìm nước.
- D. Lai tạo nhiều giống cây, con thích hợp.

Trả lời: Chọn C

2. Hình thức hoạt động kinh tế hiện đại ở hoang mạc là:

- A. Chăn nuôi du mục.
- B. Vận chuyển hàng hoá và buôn bán xuyên qua các hoang mạc.
- C. Định cư ở các ốc đảo, trồng chà là, cam, chanh,...
- D. Khai thác dầu khí và du lịch.

Trả lời: Chọn D

3. Để ngăn chặn hoang mạc mở rộng, một số nước đã dùng biện pháp:

- A. Cải tạo hoang mạc thành đất trồng theo quy mô lớn.
- B. Khai thác nước ngầm cổ truyền.
- C. Trồng rừng.
- D. Tất cả đều đúng.

Trả lời: Chọn D

4. Nhờ có kỹ thuật khoan sâu, nên ở hoang mạc, con người đã:

- A. Phát hiện các mỏ dầu khí lớn.
- B. Tăng cường được hoạt động du lịch,
- C. Đẩy mạnh chăn nuôi du mục
- D. Phát triển cây trồng ở các ốc đảo.

Trả lời: Chọn A